

Smärtornas väg – från mörker till ljus

I mänsklig isolering frodas dysfunktionalitet. För att vi ska förstå hur det sociala arvet smyger sig in i vårt liv och färgar oss i många generationer måste vi tala med varandra och be om hjälp. Vi har träffat Eva Armstrand som vandrar schamanens väg i den nordiska traditionen. Hon är även Reikimaster, Munay-Ki Sonco och andlig spirituell healer. Hennes egen livserfarenhet av att växa upp i en dysfunktionell familj med en alkoholiserad och våldsamt far och en medberoende mor har resulterat i självbiografin "Svärdets väg".

Text Josefin Lassbo Foto Åke Jönsson

NAMN Eva Armstrand.
ÅLDER 64 år.
FAMILJ Maken Peter "Fourbears" Armstrand och tre barn.
BOR I Jänkäanalusta, Kiruna, vid foten av Kebnekaise.
GÖR Pensionär som sysslar med det andliga och skriver.
DOLD TALANG Intuitiv och bra med ordet.
AKTUELL MED Boken "Svärdets väg" utgiven på Lassbo förlag.

KORT OM EVA

Titeln "Svärdets väg" symboliserar människan som formats, liksom klingan, av eld och genom stålbad och kommer ut på andra sidan med ny kraft och skärpa. Genom att dela sin egen historia vill *Eva Armstrand* hjälpa alla dem som fortfarande lever i samma skräck som färgade och formade henne själv.

Eva vandrar schamanens väg tillsammans med sin man *Peter "Fourbears" Armstrand*, som är samisk noid, liksom hans mormor var. Det är den nordiska traditionen som fanns innan vikingatiden som ligger Eva närmast om hjärtat, och hon känner att hon äntligen har hittat hem i det nordiska ljuset i Lappland. Men vägen dit var allt annat än spikrak.

DET VAR I DEN skånska myllan hon växte upp och kom att arbeta med allt från jord till bord, med djurhållning och som köksmästare och krögare. Traktor fick hon lära sig köra när hon var så ung att hon fick stå upp och köra för att fötterna skulle nå pedalerna.

– Min barndom var ett helvete! Från början av mitt liv var jag nog en kandidat att bli en riktigt misslyckad figur. Jag avlades i våld och jag kom att fostras med våld. Men jag hade turen att få

ett sunt förnuft, en intelligens och en styrka. Jag fann också det vi kallar för andlighet. Jag flyttade till Lappland för tio år sedan genom en kallelse från andevärlden. Nu lever jag ett enkelt liv och försöker vandra mjukt på vår jord. Men jag tar inte längre skit.

PROCESSEN MED ATT skriva boken, utifrån minnesfragment och insikter har tagit många år och inneburit många tårar. Men också en möjlighet till tillfrisknande och förståelse.

– Jag har förstått att även förövaren är ett offer för saker som vi kanske inte vet något om. Om man aldrig får lära sig något annat, blir det dysfunktionella normalt och det du även för vidare till dina barn, i generation efter generation. Därför får vi inte tuga längre!

– Jag lyckades vända det arv jag var född med, men det krävs mer än tungans lov, det krävs livslångt arbete med sin egen person. Man måste förstå för att kunna förändra sitt liv. Man måste ha förmåga att se sig själv och sina brister – och naturligtvis sina styrkor.

EVAS HISTORIA ÄR en historia som hon har känt att den var tvungen att berättas, för att den har ett lyckligt slut.

– Det är inte så många sådana här historier som har det. Jag vill dela mitt liv med dig, jag vill ge dig en erfarenhet, som alltför

många kvinnor lever i och med. En erfarenhet som kanske kan få dig att förstå vikten av att inte vara tyst, vikten av att tala, när något händer dina medmänniskor. Vikten av att uttala de förlösande orden som kan rädda ett barn som far illa. Vi får aldrig vara tysta, då är vi medbrottslingar.

Att få ge ut min bok är en stor livsomvälvande händelse. Jag har skrivit om saker som jag har hållit hemliga under många år, saker som jag har burit ensam med stor skam.

EVAS STÖRSTA STRID och största skugga har varit skammen, en skam ditsatt av andra.

– Att inte få möjligheten att utvecklas som människa och medlevande, för det var jag inte värd. För inte kunde väl jag, en dotter till en alkoholiserad far och en medberoende mor, ha rätt att kräva av omgivningen att de skulle respektera mig? Allt som var bättre än min erfarenhet var gott nog åt mig. Om någon pryglade mig, fysiskt eller mentalt, då hade jag förmodligen förtjänat det.

– För min del, som skapades i våld och i en förminsning av min rätt att födas, så fanns skammen där innan jag ens var ett embryo. Skammen fanns redan i handlingen att en man hade äktenskapliga rättigheter, för så hade det alltid varit generation efter generation.

*"Det är lättare
att fly, men
jag vill inte
fly längre!"*

ATT ARBETA SIG genom dessa lager av skuggor beskriver Eva som en dödsdans, en dans som inte tycks ha ett slut.

- Nya minnen och nya skuggor kommer fram i en evig ström, en ström som är svår att hantera. Det är lättare att fly men jag vill inte fly längre! Smärtan av arbetet, för det gör ont, är inte värre än smärtan av skammen som inte ens är min smärta. Skammen är ett arv, en kognitiv inlärning, som går att lära om. Men det tar tid, tänk bara hur lång tid det tog att sätta den i min själ och i mina gener, generation efter generation.

EVA BERÄTTAR ATT hon genom åren fått till sig budskap som hon inte förstod i stunden.

- Från andevärlden fick jag till mig att jag skulle "gå före och bereda väg för de som kommer efter mig" och som en vis kvinna en gång sa "You are the one that will move the nature". Dessa budskap förstod jag som sagt inte då, men idag förstår jag mycket väl vad det handlar om.

- Ett av de viktiga arbetena är att lära de unga kvinnor och män som kommer efter oss att bli medvetna om dessa arv. Att deras liv inte behöver se ut som det gör, det finns möjlighet att ändra på arvet vi fick med oss, säger Eva avslutningsvis. ►

Bokutdrag på följande uppslag.

Via Dolorosa

” Smärtornas väg, från Ljuset till Mörkret.

Jag föddes på årets mörkaste dag, kanske var detta ett tecken för hur mitt liv skulle gestalta sig. Den 21 december 1956, klockan 21.45, i de sista skälvande minuterna av Skyttens tecken.

Ett eldtecken, kanske detta var ett förebud för min själsliga styrka ...

Min mamma var sjuk de sista månaderna av graviditeten och jag var inte så stor, knappa 3 kilo och 48 centimeter lång. Jag var avlad i våld och jag kom att fostras med våld. Våldet blev min lärare till överlevnad.

Jag var inget önskat barn, min mamma ville göra abort, men läkarna ansåg att ”Kunde man göra ett barn, kunde man föda och fostra det”. Vad de inte visste var att detta barn var resultatet av en våldtäkt inom äktenskapet.

MIN MAMMA VAR 42 ÅR och min pappa var 47, mycket för gamla för ett nytt barn.

Jag föddes som nummer sju i en syskonskara bestående av enbart flickor, att vi var sju systrar var ett faktum som framkom mycket senare i mitt liv.

Jag fick namnet Eva Linnéa Kristin, ett namn jag skulle komma att avsky. Linnéa var något man döpte kossor till.

Den 22 december kunde man på förstasidan i den lokala tidningen läsa:

”Pappa firade dotterns ankomst, körde in i stillastående lastbil.”

Han var så rattfull att han inte såg lastbilen, men det var inte på grund av firandet av dottern, det var på grund av en grav alkoholism.

Det fanns stunder då jag önskat att han kört lite fortare, den natten. Det skulle ha besparat många människor mycket lidande ...

MINA FÖRSTA ÅR ÄR ganska blanka på minnen, troligtvis förträngda och jag låter dem vara det. Vad jag först har ett minne av är att jag följde med min far för att arbeta för en lantbrukare. Jag var då ungefär fem år, jag stod längst bak på en hästdragen vagn. Inget konstigt med det, det hade jag gjort många gånger. Det var en alldeles förtjusande underbar sommardag, första höskörden skulle bärgas och det var alldeles speciellt med dessa minnen. Dofterna från det hässjade höet, dofterna från kaffet som gubbarna och karringarna drack i skuggan och vindfånget

från stengårdsgårdarna. Den hemkokta saften och de nybakade bullarna och smörgåsar med ”raketost” - kommer ni ihåg den? Alla ljuden, kossor som råmade, människor som skrattade. Hästarna som stod och mumsade. Flugor som surrar. Detta var en dag då jag inte var rädd, far var nykter.

Jag stod med toffelpetsarna mot baklämnen och händerna i fickorna, väntade på dagens äventyr, väntade på att få köra spannet, väntade ...

Av någon anledning som jag inte vet, så ryckte hästarna och jag föll huvudstupa ner i kullerstens beläggningen, alla tänderna framtill slogs ut och skadorna på ansiktet var svåra att avgöra. Bondmoran blev alldeles förskräckt och ville ta mig till sjukhus, men far sa bara:

- Hon skriker ju, då överlever hon, hon ska härdas.

Hur många gånger har jag inte hört dessa ord. Många, många gånger, under min uppväxt, jag blev härdad, genom eld och vatten. Precis som svärds klingan på smedens städ.

DET TOG ETT TAG innan sjuårständerna kom, men de är någorlunda okej.

Nästa sådant här minne är när jag börjat skolan. Jag var med min pappa ute på sjön och skulle lägga eller ta upp näten, jag var väl sju år lite drygt. Sittande där i båten, förväntades det att jag skulle ro medan far höll på med näten, gäddorna hade gått till, för vårleken.

Jag ställde en fråga jag inte borde ha ställt, men sittandes där i båten denna tidiga vårdag, där isarna någon vecka innan under ett fasligt kvidande och råmande hade släppt sitt grepp om sjön, när doften av mylla rullade in över sjön och solen reste sig över Matterödsåsen, glittrande och varm, med löften om sommar, så var det kanske en naturlig fråga att ställa:

- Far, när lär man sig simma?

Jag lärde mig, där och då, för plötsligt befann jag mig i det iskalla vattnet, jag simmade och far tyckte att det var jätteroligt.

Men än idag har jag svårt med djupt vatten, i sjöar och hav.

DET FINNS ETT MINNE till som satt ordentligt djupa spår i mig, det tog många år innan jag fick tillbaka det. Det började med att jag drömde samma dröm natt efter natt: Jag befann mig i ett trapphus i ett vanligt

hyreshus, ni vet hur trapporna ser ut där. När man går i trappan kan man se den övre trappan underifrån, det var bara det att alla trappor i hela trappuppgången vände sig fel, jag var fast, kunde inte komma ut för alla dessa felvända trappor. Jag vaknade morgon efter morgon, genomsvechtig och livrädd, i flera månader. Det är nu ungefär trettio år sedan. Förklaringen låg i ett gammalt minne som skulle upp och det är ju så att har vi förträngt det, då skyggar vi inför minnet, så också i detta fall.

Plötsligt började där att blinka upp bilder i vaket tillstånd, vilket kändes lite konstigt, varför kom jag helt plötsligt ihåg potatiskällaren hemma? Ja, svaret fanns ju där, i potatiskällaren.

UNDER KÄLLARTRAPPAN hemma fanns där bland annat en felvänd trappa, nämligen källartrappan.

Så rullar minnena fram, denna mörka skrubbe var ett av de ställen man blev inlåst i när far använde sig av den bestraffningsmetoden. Det sista jag såg innan han smällde igen dörren och mörkret slöt sig omkring mig, var just en felvänd trappa. Jag kunde plötsligt minnas skrällen, där fanns bland annat en massa spindlar i det här rummet och jag är fortfarande paniskt rädd för spindlar. Men sedan jag plockade fram minnet har det blivit bättre, jag kan slå ihjäl dem nu. Men alltid med ett redskap, som ska vara så långt som möjligt. Jättelöjligt, jag vet det.

Tänk om alla dessa elakingar visste, vad de ställer till i ett barns sinne ...

ANDRA MINNEN FRÅN denna tidiga del av mitt liv är mer flashbacks än minnen. Bilder av en stupfull far som drog kniv mot min mor, vrålade att han skulle ”märka den djävla konan”.

Eller honom stående i hallen med dragen blodig kniv, brölände som en ilsken tjur, vi visste aldrig om blodet kom från någon stackars gris eller ko som blivit slaktad av dessa fulla gubbar, som far samarbetade med vid hemsakt - där gick några slaktappar vid dessa tillfällen - eller om blodet kom från någon olycklig människa som korsat hans väg vid fel tillfälle.

Hans armprotes var ytterligare ett vapen han gärna använde, det var bara det att han aldrig slogs man mot man, utan anföll alltid

bakifrån, utan synbar anledning. Det gällde att hålla ryggen fri, det lärde jag mig tidigt.

Början till slutet

När jag till slut hade bestämt mig för att min framtid skulle innehålla mer andlighet och mindre jordlighet, så startade nästa process: Vart tar jag vägen, hur kommer jag dit, vad ska jag göra? Jag bestämde mig för att tala sanning, först och främst mot sig själv. "Vill jag fortsätta det liv jag har byggt upp under många år?" Svaret är nej. "Vill jag arbeta mer med andligheten?" Svaret är ja. Tusen frågor som hela tiden snurrar runt, runt ...

Råden som jag får var "låt det visa sig, låt tiden gå" men jag kände bara att det finns ingen tid. Det var bråttom, det var mycket bråttom. Andevännerna kallar, de hade en plan och jag stod inför mitt livs kanske viktigaste beslut. Stanna kvar och rida ut

stormen eller gå och göra mitt uppdrag, som jag kom hit för att genomföra?

Svaret är:

Jag är nu rustad och tränad för att överleva. Ljusets Krigare, en Ljusets Vaktare, går alltid ensam, ödmjuk och stilla. Men inte i strid, då har jag mina krigare runt mig. Mina verkliga vänner, de som strider för Ljuset.

Jag är klar för strid.

Jag är, liksom Svärdet på smedens städ, härdad av eld och vatten.

Jag bär inte Svärdet i mitt bälte.

Jag är Svärdet. ☺

Plus mer

www.lassboforlag.se

"Svärdets väg", Eva Armstrand (Lassbo Förlag, 2021).

Vinn!

Free lottar ut 3 exemplar av boken "Svärdets väg", i samarbete med Lassbo Förlag. Gå in på free.se och klicka på "Free utlottning". Skriv gärna några rader om varför du är nyfiken på boken.

BOK~ FEST 2021

24-26 SEPTEMBER

Eld & vatten

Save the date!

Autentiska författarläsningar som berör. Workshops som ger dig nycklar till ditt eget skrivande. Inspirerande webinarer med några av Sveriges mest spännande experter. Manustävling där du kan vinna din egen bokutgivning. Missa inte årets bokfest!

LÄSNINGAR • WORKSHOPS • WEBINARS

Lassbo Förlag

EVENTET ÄR GRATIS ONLINE.
Boka din biljett på www.lassboforlag.se.